Əziz həmvətənlərim! Vaxtaşırı yeni işlərimizlə görüşünüzə gəlməyi artıq adət etmişik. Aldığımız rəylərə əsaslanaraq deyə bilərəm ki, «balaca kitablarımız» sizə faydalı və maraqlıdır. Azərbaycanımızda yaşayan azsaylı xalqların, demək olar ki, hər bir nümayəndəsi dövlət dilində oxumağı, yazmağı və saymağı bacarır. Bununla yanaşı, həmin bacarıqlara öz doğma avar dilində yiyələnmək istəyənlərə bizim broşuralarımız, əminəm ki, böyük yardımçı olur. Bu dəfə ədəbiyyatın maraqlı janrı olan təmsillərə müraciət etmişik. Bildiyimiz kimi, təmsillər əslində insanlara xas olan nöqsanları,eyibləri bitki və heyvanların timsalında əks etdirir.

Dahi rus təmsilçilərinin əsərlərini həm azərbaycan, həm avar dilində sizə sevə-sevə təqdim edirik. Qeyd edim ki, hər iki dilə tərcümə özümə aiddir (azərbaycan dilində «Xoruz və Mirvari»dən başqa).

Rəylərinizi, hər hansı bir təklifinizi hacartalatovna@mail.ru elektron ünvanımda böyük məmnuniyyətlə qəbul edərəm.

Vətənimin hər bir vətəndaşına hörmətlə:

Həcər Qoqayeva.

МАГIАРУЛАЗУЛ АЛФАВИТ

Аа Автобус	Бб Бер	Вв Вас	Гг Гени
Гъгъ Гъеду	Гьгь Гьоркьо	ГIгI ГIака	Дд ДегIен
Ее Екерухъан	Ёё Ёлка	Жж Жираф	Зз Зурма
Ии Инжир	Йй Йод	Кк Кини	Къкъ Къали
Кькь Кьо	КIкI КIилкIал	Лл Лимон	Лълъ Лъим
Мм Микки	Нн НуцIа	Оо Оц	Пп Пер
Рр Рохь	Сс СагIат	Тт Туманкl	ТIтI ТIегь
Уу Ункъго	Фф Футбол	Хх Хурма	Хъхъ Хъухъадиро
Хьхь Хьаг	ХIхI ХIама	Цц Ци	ЦIцI ЦIибиль
Чч Чу	ЧIчI ЧIиникI	Шш Шиша	Щщ Щуго
Ъъ	Ыы	Ьь	Ээ Экскаватор
	Юю Юбка	Яя Яс	

Басняби

Крылов И.А.

Хlелекуги маргъалул (мирварилъул) мугьги

Рукул амбару кьад
хъирщардлаб мехалъ,
Цо маргъалул мугь бата хlилкиа.
Мугь бехьу, бица далъ:
«Агьаб гlаги щеб?
Аб щибги гураб жо къиматаб
бицзи
Ахlмакълъи гуругу щеб
бегьукlана?
Аб гуру, бугlадул цо мугь
баталъи,
ЦIакъ кlудаб рохилгун
кинзилабоа,
Бехьзи гlураб жо бечlилъиги даб,
Дун гlорцlзи гlеяб мугь
безилабоа».

Хlасил:
Жедел бекьер бахънураб хlалтlи пайда гураб бицну тана ахlмакъаз.

Xoruz və Mirvari

Peyin tayasını qurdalıyaraq,
Mirvari dənəsi tapdi bir xoruz.
Dedi: “Eh, bu nədir? Necə də axmaq,
Gərəksiz bir şeydir, həm də lüzumsuz.
Səfehlik deyilmi bunu bu təhər,
Qiymətə mindirmək, qiymətli bilmək?
Daha şad olardım tapsaydım əgər
Bunun əvəzində bir arpa gerçək,
Çoxda ki, o, ucuz bir şey olardı,
Mənim qarnım isə ondan dolardı.

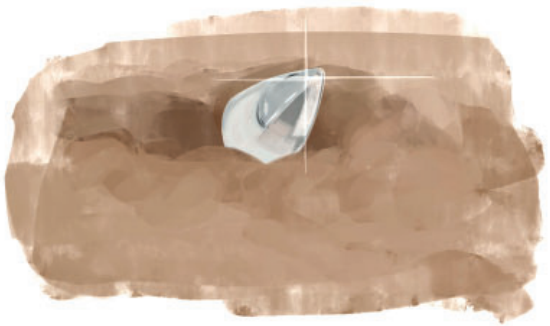

Nəticə:
Anlamadıqları hər şeyi faydasız sayarlar axmaqlar.

Петух и Жемчужное зерно

Навозну кучу разрывая,
Петух нашёл Жемчужное зерно
И говорит: «Куда оно?
Какая вещь пустая!
Не глупо ль, что его высоко так ценят?
А я бы, право, был гораздо боле рад
Зерну Ячменному:
оно не столь хоть видно,
Да сытно».
Невежи судят точно так:
В чём толку не поймут, то всё у них
пустяк.

Мораль:
Глупцы считают безполезным
всё то, в чём не разбираются.

Михалков С.В.

Цlумги Гlанкlуги

Гlинкlилгун цlумалъул
цо гап-кьап хьала.
Гlинкlид бицала: – Цlум
бечlилъиги дун,
Хlинчl гlадин бижила,
гъабги лъай дуа.
Рохlотlал мугlрузухъ
бигьаса щанаб,
Къудратаб гьеиха мун,
мугlрузул цlум?
Амма цо жубур бахъзи хьалъи дун,
Хьинзила цlакъ кlудал
гlакъубаязда.
Цlумалъ суал кьури:
– Къуркъурди щеб дур?
Дулъа мун диахун бащиди хьури?
Мураз дур баталъи зобазухъ боржзи,

Тlубази яхl бахъна, нижер
гап хьиндар.
Амма нахъиб бащдзи дуа
кьад хьана!

Хlасил:
Гlемерал рехьила роржзи
къас тlамрал гlанкlал,
амма бажаррабдинаб бейлуру.

Qartal və Toyuq

Toyuqla Qartalın söhbəti olmuş.
Toyuq demiş: – Qartal olmasam da mən,
Ancaq bil ki, quş sayılıram.
Ey Qartal, sən uca dağlar aşırsan,
Mənsə alçaq bir hasardan keçsəm,
Böyük bir əziyyət çəkmiş olaram,
Buna təəccüblənməyib, nə edəsən bəs?
– Nədən gileylənirsən? – Qartal soruşdu.
– Özünü mənimlə birmi tutursan?
Göylərə ucalmaq xəyalındırsa,
İş belə düşübsə, mən qaldıraram,
Oradan enməksə sənə qalacaq!

Nəticə:
Uçmağı sinayan toyuqları
çox görmüşük,
amma bacaranı görməmişik!

Орёл и Курица

У Курицы с Орлом случился разговор.
Сказала Курица: – Хоть я и не Орлица,
А между прочим, тоже птица!
Но ты, Орёл, летаешь выше гор,
А мне перемахнуть через простой забор
И то огромный труд.
Как тут не удивиться?
– О чём печёшься ты? – проклекотал Орёл.
– Тебе со мною стоит ли равняться?
Но если жаждешь ты под облака подняться,
Я подниму тебя, коль речь с тобой повёл,
Но уж назад лететь тебе самой придётся!

Мораль:
И мы встречаем кур,
что рвутся в облака,
Но это им пока не удаётся!

Толстой Л.Н.

Гъалбацlги, бацlги, церги

Хlерлъраб унтлаб гъалбацl нохъойта жаниб бегунтун боа. Цо цер хутlухъи, рацlал гlалхул хlайванал ханасда балази реришинроа. Аб хlалтlуй бохараб бацlул пикру бери гъалбацl церухун мекъса тlамзи.

– Мун бикlнугьеу церуд, цо нухlалъ гlаги бегьеу дуа балази.

Аб гипиа кьади ща цер. Бацlуд бицараб риунтуну, пикру гьубури: «Гьеже мунги балачlун, дилъа дуаса кани хlийип бахъубишина.»

Цер бехьрабгу, гъалбацl дайта кьад къиж-къижри. Церуд бица:

– Жаза кьези хlалатнугуй, цебе гlин чlай. Мех бегутlар духъ бейлабочlу дун. Мехги бочlу дуй чарата нахъ дунял тиридзи бу, тlохтиразухъса дуй дарман балазибу. Батарабгу дагlатун бейла духъ.

Бацlуд бица:

– Канияб дарман даб?

– Чlагуяб бацlул лаб бахъутун даб кьад хунухьалъи…

Бицалабоа, гъалбацlуд бацl чlирхъа, церги белъри:

– Ани бегьубишина, гьалмагъ, ихтияр цlикlкlаралдинал цогияздахун мекъса гуру, ритlу тlамзихьала.

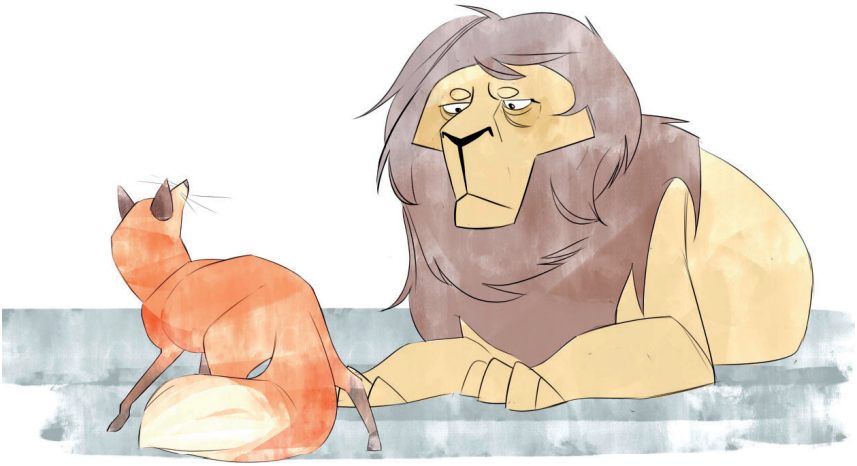

Хlасил:

Цогиязда кьад бугьтан лъотуну, жид берцин рехьзирогъзи ракьаразул ахир адинаб бо’на.

Şir, qurd və tülkü

Qocalmış xəstə şir mağarada uzanmışdı. Bütün heyvanlar meşənin şahına baş çəkirdilər, bir tülküdən başqa. İşin belə getməsinə sevinən qurd tülkünü qaralamağa başladı.

— Görürsən, — dedi, — səni heç saymır, bir dəfə də olsun gəlmədi şahı görməyə.

Bunları eşidən tülkü tez özünü çatdırdı. Qurdun dediklərinə cavab olaraq fikirləşdi: "Gör səndən hayıfımı necə çıxıram."

Tülkünü görüb, şir nərildədi. Tülkü isə dedi:

— Cəzamı verməyə tələsmə, qoy sözümü deyim. Vaxtım olmadığına görə gələ bilməmişəm. Vaxtım isə ona görə yox idi ki, bütün dünyanı dolaşmışam, sənə həkimlərdən çarə axtarmışam. Elə indicə tapıb, yanına qaçmışam.

Şir dedi:

— Necə dərmandır o?

— Deməli belə: əgər sən diri-diri qurdun dərisini soyub və isti-isti ona bürünsən...

Demişdi ki, şir qurdun dərisini soydu. Tülkü gülərək dedi:

— Bax belə, qardaş, sözü keçənləri pisliyə yox, yaxşılığa yönəltmək lazımdır.

Nəticə:
Başqasına qara yaxıb özünü yaxşı göstərmək istəyənlərin axırı belə olur.

Лев, волк и лисица

Старый больной лев лежал в пещере. Приходили все звери проведывать царя, только лисица не бывала. Вот волк обрадовался случаю и стал пред львом оговаривать лисицу.

— Она,— говорит,— тебя ни во что считает, ни разу не зашла царя проведать.

На эти слова и прибеги лисица. Она услыхала, что волк говорит, и думает: «Погоди ж, волк, я тебе вымещу».

Вот лев зарычал на лисицу, а она и говорит:

— Не вели казнить, вели слово вымолвить. Я оттого не бывала, что недосуг было. А недосуг было оттого, что по всему свету бегала, у лекарей для тебя лекарства спрашивала, только теперь нашла, вот и прибежала.

Лев и говорит:

— Какое лекарство?

— А вот какое: если живого волка обдерёшь да шкуру его тёпленькую наденешь...

Как растянул лев волка, лисица засмеялась и говорит:

— Так-то, брат, господ не на зло, а на добро наводить надо.

Мораль:
Таков конец пытающихся показать себя достойнее, оклеветав другого.

Цlоралъул
мацI
Кl кl
Къ къ
Хъ хъ
Хъерще
Рохъо
Мухъ

Цо, кIиго, лъабго...
Щуго кипиш – цохIо кеер,
Босе, гьуфул, босе гьаб.
Щуго кипиш – цохIо гар,
Босе, тушман, босе гьаб.
Расул Гамзатов
АнцIилал
10 - анцIго
20 - кIого
30 - лъеберго
40 - кIикъого
50 - кIикъоялда анцIго
60 - лъабкъого
70 - лъабкъоялда анцIго
80 - ункъого
90 - ункъоялда анцIго
Цойилал
1 - цо
3 - лъабго
4 - ункъо
5 - щуго
6 - анлъго
7 - анкьго
8 - микьго
9 - ичIго